

Kpl 12

Merkantilismi

- Euroopassa vallinnut talouspoliittinen suuntaus
 - pyrkimys valtion omavaraisuuteen ja varallisuuden lisäämiseen
 - vientiä lisättiin, esim. Suomesta tervaa ja lankkuja ulkomaille
 - ruukkeja perustettiin
 - verotusta kiristettiin ja valvontaa lisättiin
 - kauppa keskitettiin kaupunkeihin
 - tapulikaupungit: oikeus käydä ulkomaankauppaa. Ulkomaankaupasta perittiin tulleja > valtiolle tuloja
 - maakaupungit: kävivät kauppaa talonpoikien ja tapulikaupunkien kanssa
 - Pohjanlahden kauppapakko

– maatalouteen ei kiinnitetty juurikaan huomiota

- viljelymenetelmät vanhanaikaisia, karjaa lähinnä lannan vuoksi
- katovuosia

Tervanpolttoa Turkansaassa.
Oulusta tuli Pohjois-Suomen
tervakaupan keskus.

Reduktio

- Valtion talous heikossa tilassa, koska aatelistolle oli jaettu läänityksiä > verotulot vähentyneet
- aateliston asema vahvistunut
- Kaarle X Kustaa: osa läänitysten verotuloista palautettava valtiolle (neljännesreduktio)
 - valtaneuvosto ei pannut toimeen
- Kaarle XI: kreivi- ja vapaaherrakunnat sekä muut suuret läänitykset palautettiin valtiolle > valtion verotulojen lisääntyminen
 - aateliston asema säilyi pitkälti
- 1693 tunnustettiin kuningas itsevaltiaaksi